

prima instanță - (judecătoria Orhei) V. Varaniță
instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) A. Panov, M. Anton, A. Danilov

Î N C H E I E R E

20 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:
Președintele completului,
judecători

Valentina Clevadî
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de avocatul Kușnir Mariana în interesele recurentului Trifan Maria,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Trifan Maria împotriva lui Trifan Ghenadie privind constatarea faptului dobândirii bunurilor în timpul căsătoriei, anularea certificatului de moștenitor testamentar și împărțirea bunurilor,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Trifan Ghenadie, s-a casat hotărârea judecătorei Orhei din 30 iunie 2015 și s-a emis o hotărâre nouă de respingere a acțiunii înaintată de Trifan Maria,

c o n s t a t ă :

La 05 noiembrie 2013, Trifan Maria s-a adresat cu cererea de chemare în judecată împotriva lui Trifan Ghenadie solicitând constatarea faptului că bunurile au fost dobândite în timpul căsătoriei și sunt proprietate comună în devălmășie a foștilor soților, anularea certificatelor de moștenitor testamentar din 28 martie 2013, eliberate pe numele lui Trifan Ghenadie cu și împărțirea bunurilor a câte ½ cotă parte a bunului în devălmășie ca bun succesoral primit în baza testamentului.

În motivare a acțiunii a indicat că, fostul soț Trifan Ion prin testamentul nr.12256 din 26 august 2011 autentificat de notarul Iulia Lencuța, a testat feciorului Trifan Ghenadie, toată averea sa compusă din, ½ cotă parte din casa de locuit cu construcții accesorii și terenul aferent cu nr.cadastral 6469311042, situate în r-nul Orhei, localitatea Susleni.

Afirmă că, bunurile imobile sunt bunuri comune în devălmășie a soților Trifan, aparținând a câte ½ cotă parte fiecăruia.

După decesul lui Trifan Ion, la 04 iunie 2012 notarul Iulia Lencuța a eliberat lui Trifan Ghenadie certificat de moștenitor testamentar nr.7123, asupra bunului cadastral

menționat, în mărime de ½ cotă parte, iar la 23 august 2013 a elibera acestuia un alt certificat de moștenitor privind bunurile care sunt parte integrată a averii succesoriale care constau din:

- ✓ tractor de marca MTZ 821, anul producerii 2003, cu numărul de înmatriculare ORB 363,
- ✓ remorcă model 2PTS 4, anul producerii 2004, cu numărul de înmatriculare OR RT838 ce i-a aparținut defunctului potrivit certificatului de înmatriculare din 20 decembrie 2004,
- ✓ plug PN -3-35, anul producerii 2003 ce i-a aparținut defunctului potrivit certificatului de înmatriculare din 20 martie 2008,
- ✓ autovehicul de marca Lada, model 21214, anul producerii 2007, cu numărul de înmatriculare OR TI 002, ce i-a aparținut defunctului potrivit certificatului de matriculare din 07 septembrie 2007;
- ✓ motocicletă de marca DNEPR 11, anul producerii 1987, cu numărul de înmatriculare OR AC 186, ce i-a aparținut defunctului potrivit certificatului de înmatriculare din 17 iulie 2000.

Invocă că, la eliberarea a două certificate de moștenitor testamentar, Trifan Ghenadie a prezentat încheierea judecătorei Orhei din 30 noiembrie 2012 prin care a fost acceptată tranzacția de împăcare dintre Trifan Maria și Trifan Ion.

Ulterior ea a stabilit că documentele ce au stat la baza semnării tranzacției de împăcare (cererea din 30 noiembrie 2012 prin care se cerea excluderea din lista averii pentru partajare a bunurilor tractorul MTZ -821 cu numărul de înmatriculare ORB 363 anul producerii 2003 și remorca 2PTS 4, anul producerii 2004, cu numărul de înmatriculare OR RT 838, fără voia ei a fost depusă în instanță, în care nu sunt incluse bunurile menționate și au fost semnate de altă persoană neîmpuțernicită de ea.

Afirmă reclamanta că, cererile menționate nu au fost semnate de ea, deoarece în perioada semnării acestora ultima se afla peste hotarele țării, înaintând în prezent plângeri în organul de urmărire penală și Inspectoratul de Poliție Orhei.

Mai susține că, prin încheierea judecătorei Orhei din 30 noiembrie 2012 s-au partajat numai bunul imobil și terenul aferent dar nu și bunurile mobile, 5 la număr (tractor, remorcă, plug, mașină, motocicletă), iar temei de eliberare a certificatelor de moștenitor testamentar lui Trifan Ghenadie, notarul nu a avut.

Potrivit cererii privind excluderea din lista averii, semnată chipurile din nume Mariei Trifan (prezentată de avocatul Petru Duluță în original în dosar civil nr.2-1802/11 din judecătoria Orhei fila dosarului nr.48,50), se menționează că, să se excludă din lista averii, tractorul MTZ – 821, cu numărul de înmatriculare ORB 363 și remorca 2 PÎS - 4, iar potrivit certificatului de moștenitor testamentar eliberat lui Trifan Ghenadie înregistrat cu nr.7847 și 5845, prin care ultimul a moștenit bunurile defunctului, Ion Trifan, sunt eliberate nelegal și urmează să fie anulate, deoarece aceste bunuri sunt acumulate în timpul căsătoriei de către Maria Trifan și Ion Trifan, iar potrivit testamentului nr. 12256, lui Trifan Ghenadie i s-a testat numai ½ cotă-parte din bunurile ce i-au aparținut cu drept de proprietate defunctului.

Consideră reclamanta că, certificatele de moștenitor testamentar eliberate lui Trifan Ghenadie sunt eliberate nelegitim și astfel urmează a fi anulate.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor din 03 iunie 2015 reclamanta Trifan Maria, a solicitat:

- constatarea faptului că bunurile mobile testate lui Trifan Ghenadie prin certificatele de moștenitor testamentar nr.9844 și nr.9847 din 23 august 2013, ce au fost dobândite de Trifan Maria și Trifan Ion în timpul căsătoriei și aceste bunuri reprezintă proprietate în devălmășie a foștilor soți.
- anularea certificatelor de moștenitor testamentar, eliberate lui Trifan Ghenadie la 23 august 2013, cu nr. de înregistrare 9844 și 9847;
- partajarea bunurilor proprietate în devălmășie a foștilor soți testate integral lui Trifan Ghenadie, și dat fiind faptul că bunurile sunt indivizibile, de a-i atribui pârîtului toate bunurile mobile în natură (tractorul, remorca, plugul, automobilul și motocicletă), cu încasarea de la pârât în beneficiul reclamantei a unei sulte în mărime de 117457,50 lei, ceia ce reprezintă $\frac{1}{2}$ cotă-parte din bunurile mobile supuse partajării.

Prin hotărîrea judecătorei Orhei din 30 iunie 2015 acțiunea înaintată de Trifan Maria a fost admisă.

- s-a constatat faptul că bunurile mobile (autovehicul Lada 21214 anul producerii 2007, cu numărul de înmatriculare OR TI I motocicletă cu ataș de marca DNEPR 11, anul producerii 1987, cu numărul de înmatriculare OR AC 186,
- tractorul de marca I Z 821, anul producerii 2003, cu numărul de înmatriculare ORB 363,
- remorcă model 2PTS4, anul producerii 2004, cu numărul de înmatriculare OR RT 838,
- plug model PN-3-35, anul producerii 2003, au fost dobândite de Trifan Maria și Trifan Ion în timpul căsătoriei și sunt proprietate în devălmășie a acestora, recunoscând dreptul de proprietate al fiecăruia asupra la câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte.
- s-a declarat nul certificatul de moștenitor testamentar nr.9844 și nr.9847 din 23 august 2013 eliberate pe numele lui Trifan Ghenadie la $\frac{1}{2}$ cotă parte din bunurile mobile în partea care a fost lezat dreptul reclamantei Trifan Maria,
- s-a dispus partajarea bunurilor mobile în devălmășie și succesoriale între Trifan Maria și Trifan Ghenadie în felul următor și i s-a atribuit lui Trifan Ghenadie în natură următoarele bunuri: 1) autovehicul Lada 21214 anul producerii 2007, motorul nr.8630256, șasiul f/n, caroseria XTA21214071862590, cu numărul de înmatriculare OR TI 002, de culoare Verde, certificat de înmatriculare nr. 078401500 din 07 septembrie 2007, eliberat de SEET Orhei, în valoare de 60880 lei,
- 2) motocicletă cu ataș de marca DNEPR 11, anul producerii 1987, motorul nr.671221, șasiul 235473, caroseria f/n, cu numărul de înmatriculare OR AC 186, de culoare Negru, certificat de înmatriculare nr.008401129 din 17 iulie 2000, eliberat de SEET Orhei, în valoare de 6514 lei,

- 3) tractor marca MTZ 821, anul producerii 2003, motorul nr. 563087, șasiul 08085777, caroseria f/n, cu numărul de înmatriculare ORB 363, certificat de înmatriculare din 20 august 2003, eliberat de SEET Orhei, în valoare de 128883 lei,
- 4) remorcă model 2PTS 4, anul producerii 2004, cu numărul de înmatriculare OR RT 838, certificat de înmatriculare 20 decembrie 2004, eliberat de SEET Orhei, în valoare de 23474 lei;
- 5) plug model PN-3-35, anul producerii 2003, certificat de înmatriculare din 20 august 2003, eliberat ITEHAGRO Orhei, în valoare de 15000 lei, în valoare totală de 234915 lei,
- i s-a atribuit Mariei Trifan o sultă în mărime de ½ cotă-parte din bunurile partajate, prin încasarea de la Trifan Ghenadie, în beneficiul Mariei Trifan a sultei în mărime de 117457,50 lei, ce reprezintă ½ cotă-parte din bunurile partajate.
- S-a încasat de la Trifan Ghenadie în beneficiul Mariei Trifan cheltuielile de judecată în sumă de 6290 lei și taxa de stat în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3523,73 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 17 iulie 2015 Trifan Ghenadie a declarat apel împotriva hotărârii judecătoreiei Orhei din 30 iunie 2015, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată de Trifan Maria.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2017 s-a admis apelul declarat de Trifan Ghenadie, s-a casat hotărârea judecătoreiei Orhei din 30 iunie 2015 și s-a pronunțat o hotărâre nouă prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Trifan Maria a fost respinsă.

Pentru a hotărî astfel instanța de apel a constatat că, cererea de chemare în judecată înaintată de Trifan Maria împotriva lui Trifan Ion privind partajul averii, care s-a finalizat cu încheierea unei tranzacții de împăcare dintre soți a avut ca obiect doar partajul bunurilor imobile, iar bunurile mobile nu au fost supuse partajării, iar în perioada în care Trifan Ion a fost în viața, Trifan Maria nu a înaintat față de acesta pretenții referitoare la partajul bunurilor mobile, bunuri care se aflau în posesia și folosința lui Trifan Ion.

La fel, Trifan Maria nu a contestat testamentul întocmit de Trifan Ion, fiind cert că succesiunea primită viza și bunurile litigioase ce făceau parte din patrimoniul succesoral al defunctului.

La 19 iulie 2017, avocatul Kușnir Mariana acționând în interesele Mariei Trifan a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2017, solicitând admiterea apelului, casarea decizie menționate și menținerea hotărârii judecătoreiei Orhei din 30 iunie 2015.

În motivare, a indicat că nu este de acord cu soluția de apel, fiind adoptată cu interpretarea eronată a circumstanțelor de drept și de fapt, conținutul deciziei relevă o insuficientă analiză a probatoriului administrat în cauză de către prima instanță, ce a condus la reținerea unei situații de fapt inexacte.

Relatează că instanța de fond corect a apreciat și constatat că atribuirea sulteii în acest caz Mariei Trifan este justă, dat fiind faptul că Trifan Ghenadie deține bunurile din anul 2011 și până în prezent, iar ultima nu are acces la ele.

De asemenea instanța de fond corect a concluzionat că bunurile supuse partajării sunt proprietatea comună în devălmășie a soților Trifan, în conformitate cu art.20 Codul Familiei.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 16 mai 2017.

Potrivit scrisorii de comunicare copia deciziei integrale a fost expediată părților la 04 iulie 2017 (f.d.21 Vol II), iar la materialele cauzei lipsește dovada recepționării acesteia de către părți.

Potrivit prevederilor art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cererea de recurs a fost declarată la 19 iulie 2017, respectiv recursul se consideră declarat în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă **în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.**

Instanța de recurs reține, că cererea de recurs în prezentul litigiu este înaintată și semnată de către avocatul Kușnir Mariana în interesele recurentului Trifan Maria.

Potrivit art.8 alin.1) Codul de procedură civilă, părțile, alți participanți la proces au dreptul să fie asistați în judecată de către un avocat ales ori desemnat de coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat sau de un alt reprezentant, în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Conform art.75 alin.1) Codul de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

Conform prevederilor art.80 alin.7) Codul de procedură civilă, împuternicirile date avocatului se atestă printr-un mandat eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Conform pct 2 și 6 din Hotărârea nr.158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar, formularul mandatului avocatului și al avocatului stagiar sînt documente de strictă evidență, care confirmă împuternicirile acestora în instanța de judecată.

Formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii: 1) pe recto se inserează: a) numărul și seria; b) denumirea biroului asociat de avocați; c) denumirea cabinetului avocatului; d) datele de contact; e) denumirea “MANDAT”; f) numele și prenumele avocatului; g) numărul licenței și data eliberării; h) numărul contractului de asistență juridică și data semnării; i) numărul deciziei coordonatorului Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și data semnării; j) semnătura avocatului, certificată prin ștampilă; 2) pe verso se inserează: a) împuternicirile avocatului; a¹) numele și prenumele clientului; b) semnătura clientului sau, după caz, a avocatului.

Conform pct. 8 din Hotărârea nr.158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesul civil, stabilite conform art.81 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege.

Dacă se întocmește o procură, avocatul sau avocatul stagiar va nota pe versoul mandatului textul “Conform procurii anexate” și va semna versoul mandatului în locul clientului. Împuternicirile avocatului sau ale avocatului stagiar stabilite în procură sînt valabile doar dacă aceasta se prezintă împreună cu mandatul.

În conformitate cu art.81 din Codul de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a depune în judecată, de a strămuta pricina la o judecată arbitrală, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amîna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărîrii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Înaintînd cererea de recurs avocatul a indicat că recurentul Trifan Maria este reprezentată prin mandat avocațial de către avocatul Kușnir Mariana.

Colegiul reține că, pe verso mandatului avocațial anexat la materialele dosarului, nu este indicat expres împuternicirea de ataca hotărârea judecătorească (f.d.4 Vol.I).

Prin urmare, avocatul Kușnir Mariana depunînd cerere de recurs din numele Mariei Trifan, *nu este în drept să-l declare, dat fiind faptul că nu dispune de împuternicirile prevăzute de norma art.81 Codul de procedură civilă, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității.*

În asemenea circumstanțe, formularul mandatului care nu conține pe verso împuterniciri nu poate fi acceptat drept dovadă a împuternicirilor avocatului, deoarece nu corespunde prevederilor art. 80 alin.7) Codul de procedură civilă și nu face dovada dreptului de a exercita actele procedurale prevăzute la art. 81 Codul de procedură civilă, or, unicul document care confirmă împuternicirile avocatului în judecată este mandatul, întocmit în modul corespunzător.

În conformitate cu art.437 alin.3) Codul de procedură civilă, în cazul când recursul este declarat prin reprezentant, *la cererea de recurs se anexează și documentul, legalizat în modul stabilit, care atestă împuternicirile acestuia dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.*

În mandatul avocațial nr. 0312481 din 25 septembrie 2013, existent la dosar nu sunt înserate împuternicirile prevăzute de art.81 Codul de procedură civilă, iar la cererea de recurs semnată de avocatul Kușnir Mariana, dînsa nu a anexat mandatul/procura ce ar atesta împuternicirile de a ataca hotărârea judecătorească acordate de Trifan Maria, astfel fiind decăzut din dreptul de a declara recurs în interesele Mariei Trifan împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2017, în prezenta cauză.

În circumstanțele relevate și în contextul normelor de drept enunțate, Colegiul consideră că recursul înaintat de avocatul Kușnir Mariana în interesele Mariei Trifan urmează a fi declarat inadmisibil în temeiul art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.440 alin.1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire la fondul recursului.

Astfel, din motivul că avocatul Kușnir Mariana a declarat recurs în interesele Mariei Trifan *în lipsa împuternicirilor*, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat urmează a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. c), art. 440 Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de avocatul Kușnir Mariana în interesele Mariei Trifan.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Valentina Clevadi

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari